



SVERIGES

HÄRADSSÄLLMÄNNINGSFÖRBUND

Fabriksgatan 54.D 702 23 ÖREBRO Tel:019-108080

Fax:019-108083

Synpunkter från Sveriges Häradssällmanningsförbund på ”Strategi för svensk viltförvaltning 2022 – 2029”

Övergripande synpunkter och reflektioner

Inledningen i remissversionen är mycket bra! Vi anser det är viktigt att ta ett tydligt omtag med den svenska viltförvaltningen för de kommande åtta åren!

Vi delar Naturvårdsverkets skrivning om att det behövs en strategi som citat: *ger*

- *en riktning för långsiktigt arbete*
- *ett stöd för egna mål och prioriteringar och*
- *en grund för samverkan mellan berörda aktörer*

Vi delar också många av de utgångspunkter som utgör grunden i remissversionen!

Men det är ändå med stigande förvåning vi läser remissversionen. Det saknas tydliga mål – som helst dessutom skulle varit mätbara! Hela dokumentet blir i våra ögon extremt flummigt.

Redan i det första stycket Utgångspunkter konstateras:

I ett hundraårsperspektiv har Sverige idag stora och på många platser växande stammar av klövvilt, stora rovdjur, stora fåglar och säl. Arter som i mitten på 1900- talet fanns i glesa antal har i hög grad återtagit sin roll i våra ekosystem.

Det har verkligen hänt mycket sedan mitten av 1950-talet. Roligt nog har många arter ökat och finns numera i livskraftiga bestånd. Det är på många sätt fascinerande att det bara är drygt 50 år sedan många av oss vallfärdade till en ö i Kalmarsund som då var Sveriges enda häckningsplats för storskarv. Idag finns den – tillsammans med en del andra arter som gäss, trana och svan – i nästan okontrollerbara numerärer. Flera av dessa arter vållar stor ekonomisk skada men de påverkar också andra arters numerär negativt och därmed påverkar de den biologiska mångfalden. Den här balansen mellan olika arter och konsekvensen av okontrollerbara numerär tas inte upp i denna remissversion. Vi anser att det ska finnas tydliga mål för olika arter.

Den av oss blåmarkerade texten i remissversionen ger tom intrycket av att NV anser att ett antal av dessa arter vi nämner ovan har återgått till en **önskad numerär** – menar NV verkligen det?!

Det står på sid 5:

”För att förvaltningsåtgärder ska bli meningsfulla behöver relevanta mål formuleras. Tydliga mål på lokal, regional eller nationell nivå är således en del av en fungerande viltförvaltning.”

Vi står bakom NVs skrivning! Men som vi tidigare påpekat anser vi att remissversionen står i total avsaknad av tydliga och relevanta mål. Det finns inga konkreta formuleringar om vad NV vill att aktörerna ska åstadkomma vad gäller förändringar eller förbättringar. Remissversionen

ger inte någon aktör någon handledning eller styrning och inte heller någon övre gräns eller mål för olika arter. Vi anser därmed att (precis som på många andra ställen) nuvarande skrivning är bra som inledning – men det saknas sedan förslag till mål och verktyg för att nå målen.

Flera av Häradsallmänningarnas delägare sitter med i länsstyrelsernas VFD i Mellansverige. Våra ledamöter efterfrågar en mera aktiv klövviltsförvaltning med tydliga mål. Skadenivåerna i skogsbruket är helt oacceptabla. Det samma gäller även i jordbruket – men huvuddelen av vår areal är skog varför våra synpunkter fokuserar på det. Naturvårdsverket har tillsammans med Skogsstyrelsen slagit fast att skadenivån på skogsföringringar av klövvilt maximalt får vara 5 procent. Den här remissversionen berör uppseendeväckande nog inte det målet som Ni slagit fast. Varför?

På sid 13 står om Fokusområden. Citat *”En handfull fokusområden för de första åren av strategiperioden är under utarbetande tillsammans med berörda myndigheter och återges inte denna remissversion av viltstrategin”*. Vi anser att det är uppseendeväckande att NV väljer att inte skriva något om dessa fokusområden som ska vara prioriterade de närmaste åren. Eftersom vi inte får insyn och kunskap om vad som är prioriterat det kan vi omöjligt ha synpunkter på det.

Jakträtten ingår i äganderätten – dvs en markägare disponerar jakträtten på sin mark. Detta faktum berörs inte någonstans.

Det finns ett antal arter som kostar markägare, samhälle och andra aktörer enorma belopp. Det finns inga kvantifieringar av dessa värden, men i löpande text framförs vikten av att jakt och även turism i skog och mark. Samhällets intäkter av de sistnämnda är en bråkdel av markägarens och samhällets direkta och indirekta intäkter/kostnader.

Det är en mycket teoretisk värdering – men om man sätter normala marknadspriser för skogsmark och jaktarrenden i tex Örebro län så är:

- Markvärdet av all skogsmark i Örebro län 60 – 70 miljarder
- Bruttovärdet av den årliga tillväxten 1 – 1,5 miljarder
- Marknadsvärdet av alla jaktarrenden i storleksordning 50 miljoner

Det är mycket bra och lovvärt att NV försöker ta tag i taktpinnen och driva utvecklingen av viltförvaltningen! I en av Skogsstyrelsens rapporter (Rapport 2019-24 Skogsskötsel med nya möjligheter) lyfts bla just vikten för alla inblandade att minska viltets skador. NV är Sveriges centrala förvaltningsmyndighet för jakt och vilt och det är därför mycket naturligt att NV driver detta. Vi ser denna remissversion som allt för tam och visionslös – och anser därför att NV ska göra ett rejält och seriöst omtag!

Synpunkter på enskilda avsnitt

Vägval 2 Åter ett klipp:

VÄGVAL 2: SÄKERSTÄLL LÅNGSIKTIGHET OCH FÖRUTSÄGBARHET I VILTFÖRVALTNINGEN

Stabila förutsättningar och långsiktiga mål skapar arbetsro och gör det möjligt för alla som berörs av förvaltningen att planera sin verksamhet. Samtidigt behöver viltförvaltningen utvecklas och anpassas till olika omständigheter. Myndigheter behöver därför skapa förutsägbarhet där det går och tydligt förklara förändringar när de sker.

Ja – vi står bakom skrivningen. Delar av den bristande långsiktighet som remissversionen önskar rår inte Naturvårdsverket över (tex olika NGO:s överklagande vid skyddsjakt och licensjakt).

Många av oss upplever dock ett siffertrixande från Naturvårdsverket när det tex gäller GYBS för varg. Det upplevda trixandet skapar inte förtroende och det är nog en del av förklaringen till den illegala jakt som uppenbart lokalt förekommer. (För tydlighetens skull – vi tar avstånd från all illegal jakt).

VÄGVAL 4: FATTA BESLUT PÅ RÄTT NIVÅ – åter ett klipp:

Beslut inom viltförvaltningen bör fattas så nära de människor som berörs som möjligt. Länsstyrelserna har tillsammans med viltförvaltningsdelegationerna en nyckelroll nära medborgarna, vilket kräver hållbara arbetssätt och stöd från nationella myndigheter. Den regionala och lokala viltförvaltningen bör fortsätta att utvecklas tillsammans med berörda aktörer.

Bra skrivning! Men det som efterfrågas från tex våra ledamöter i olika VFD är mandat att ta dessa beslut på länsnivå – eller när det är lämpligt att få delegera beslutet så att det blir ett lokalt förankrat beslut som berörda upplever som begripligt och rimligt. Just nu upplever allt fler markägare att allt fler frågor i vardagen kring vilt blir allt mer centraliserat och byråkratiserat.

VÄGVAL 6: SE VILTET SOM EN DEL AV DEN BIOLOGISKA MÅNGFALDEN - citat:

En grundförutsättning för allt brukande är att vi har livskraftiga och artrika viltstammar. Även vetenskapen om att viltarterna finns i vår natur har ett värde för många människor. Viltarterna är både en del av ekosystemen och påverkar dem och andra arter på olika sätt. Sveriges internationella åtaganden när det gäller bevarande av biologisk mångfald behöver återspeglas i viltförvaltningen på ett relevant sätt

Enligt vår uppfattning har Sverige jämfört med andra länder många gånger överimplementerat i EU gjorda överenskommelser. I de fall Sverige inom EU gör överenskommelser som i praktiken orsakar den enskilda markägaren större kostnader ska dessa kostnader/missade intäkter självklart ersättas av samhället.

Klimatfrågan och den biologiska mångfalden är viktiga kärnfrågor. För att lyfta debatten och skapa mera verkstad anser vi att en av flera viktiga frågor är att inom EU försöka skapa en större samsyn på hur redovisningar, mål mm ska mätas och genomföras.

Vägval 18 Beakta andra olägenheter som viltet förorsakar

Som vi läser punkten handlar punkten mest om hur människor som lever tätortsnära kan uppleva en oro och hur man ska hantera den oron.

Vi anser att många som bor och verkar utanför tätorterna har en reell oro och ett reellt merarbete för att hantera obalanserade viltpopulationer – dvs det är en reell oro och inte någon ”hitta-på-upplevelse”.

Vilka är vi??

Sveriges Häradsallmäningsförbund organiserar Sveriges Häradsallmänningar – drygt 60 stycken på totalt 120.000 ha. Häradsallmänningar är av skogs- och jordägare i en bygd gemensamt ägd skog. Häradsallmänningarna har funnits i mer än 1.000 år och regleras i ”Lag (1952:166) om häradsallmänningar”.

Lagen är i många avseenden mycket speciell och delar är nästan otidsenligt. Lagens nuvarande skrivning innebär bland annat att Häradsallmänningarna kommer att finnas kvar för all framtid.

Häradsallmanningarna har i många sammanhang (tex hos Skatteverket och Lantmäteriet) en speciell och egen ställning. Det totala förmögenhetsvärdet för alla Sveriges Häradsallmänningar är i storleksordning knappt 15 miljarder SEK.

Örebro 2021-11-28

Med vänlig hälsning

Erik Petré
Sekreterare i Sveriges Häradsallmäningsförbund